

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Capitulare anni DCCCXXVIII. qualiter conventus Episcoporum fieri debeat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

CAPITVLARE
ANNI DCCCXXVIII.

QUALITER CONVENTVS EPISCOPORVM

FIERI DEBEAT.

ANno sexto decimo regnante Domino nostro Hludouico conventus Episcoporum debet fieri in quatuor locis, id est, in Mogontiaci, in quo isti Archiepiscopi cum eorum suffraganeis convenire debent, Autarius, Hadebaldus, Hetti, Bernuinus. In Parisio Ebbo, Ragnouardus, Lantramnus, Archiepiscopus Senonis qui fuerit, cum eorum suffraganeis. In Lugduno Agobardus, Bernardus, Andreas, Benedictus, Agarius, cum eorum suffraganeis. In Tolosa Notho, Bartholomæus, Adalelmus, Agiulfus, cum eorum suffraganeis. In quibus conventibus tractare, quarere, & cum Dei adiutorio invenire debent de causis ad religionem Christianam & eorum curam pertinentibus, & quid à principibus & reliquo populo, vel ita ut divina auctoritas docet, aut aliter teneatur, vel quid inde ex parte

vel ex toto dimissum sit ut non teneatur. Deinde quid in ipsorum qui pastores populi constituti sunt moribus, conversatione, & actibus inveniri possit quod divinae regulæ atque auctoritati non concordet, simulque invenire quæ occasiones in utroque ordine id effecerint ut à recto tramite deviasent. Et quicquid ab eis de his causis inventum fuerit, tam solerti cura custodiatur ut nullatenus ad aliorum notitiam pervenire permittant ante tempus constitutum. Et ideo unus Notarius inter omnes eligatur, qui quod ipsi invenerint subtiliter describat, & sub iuramento constrictus fideliter conservet. Volumus etiam ipsorum conventum fieri octabas Pentecosten, Missi verò nostri suam incipiant legationem peragere octabas Paschæ.

HÆC CAPITVLA AB EPISCOPIS IN EISDEM CONCILIIS
TRACTANDA SVNT.

I. De decimis quæ ad capellas dominicas dantur, & hominibus qui eas habent & in suos usus convertunt.

II. De feminis quæ in quibusdam locis inrationabiliter velamen sanctum sibi imponunt.

III. Similiter de monasteriis puellarum in legatione Autgarij, in quibus nullus ordo bonæ conversationis tenetur.

IV. De monasteriis etiam diversis in missatico Alberici.

V. De iudicio aquæ frigidæ.

VI. De his qui usuris inserviunt.

VII. Volumus atque iubemus ut Missi nostri diligenter inquirent quanti homines liberi in singulis comitatibus maneant qui per se possint expeditionem facere, vel quanti de his quibus unus alium adjuvet, quanti etiam de his qui à duobus tertius adjuvetur & præparetur, necnon de his qui à tribus quartus adjuvetur & præparetur, sive de his qui à quatuor quintus adjuvetur & præparetur, ut eandem expeditionem exercitalem facere possint, & eorum summam ad nostram notitiam deferant.

EPISTOLA QUÆ GENERALITER POPVLO DEI EST LEGENDA.

In nomine Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Hludouicus & Hlotharius divina ordinante providentia Imperatores Augusti omnibus fidelibus fan-

ctæ Dei Ecclesiæ & nostris. Recordari vos credimus qualiter hoc anno consilio sacerdotum & aliorum fidelium nostrorum generale jejuniū per totum regnum no-

strum celebrare iussimus, Deumque tota devotione deprecari ut nobis propitiaret in quibus illum maxime offensum habemus nobis manifestare, & ut ad correctionem nostram necessariam tranquillum tempus nobis tribuere dignaretur. Volueramus siquidem tempore congruo placitum nostrum generale habere, & in eodem de communi correctione agere; & ita Deo miserante fieret, nisi commotio inimicorum, sicut nostis, præpedisset. Sed quia tunc fieri non potuit iuxta voluntatem nostram, visum nobis fuit præsens placitum cum aliquibus ex fidelibus nostris habere, & in eo de his quæ propter prædictum impedimentum remanserunt, qualiter ad effectum pervenirent, Domino adjuvante considerare. Quapropter nosse volumus sollicitiam vestram quod in isto præsentis placito cum fidelibus nostris consideravimus ut primo omnium Archiepiscopi cum suis suffraganeis in locis congruis tempore opportuno convenirent, & ibi tam de sua quam de omnium nostrum correctione & emendatione secundum divinam auctoritatem quaerendo invenirent, & nobis atque fidelibus nostris secundum ministerium sibi commissum adnuntiarent. Item consideravimus ut Missos nostros per universum regnum nostrum mitteremus, qui de omnibus causis quæ ad correctionem pertinere viderentur quanto potuissent studio decertarent, & quic-

quid possibile invenirent, præsentialiter nostra auctoritate corrigerent; & si aliqua difficultas in qualibet re eis obsisteret, ad nostram notitiam deferre curarent. Quapropter volumus ut vos omnes propter communem salutem & regni honorem ac populi utilitatem obedientes & adjuvantes Missis nostris in omnibus pro viribus esse non neglegatis; simulque sciatis ob hanc causam nos velle per singulas hebdomadas uno die in palatio nostro ad causas audiendas sedere ut per hunc aut illum Comitem & providentia Missorum & obedientia populi nobis manifestius appareat. Et ut hæc omnia successum habeant, volumus ut generale triduanum jejunium secunda feria post octavas Pentecosten celebrandum indicetur, & generaliter ab omnibus cum summa devotione observetur. Et quia undique inimicos sanctæ Dei Ecclesiæ commoveri & regnum à Deo commissum infestare velle cognoscimus, præcipimus atque jubemus ut omnes homines per totum regnum nostrum, qui exercitibus itineris debitores sunt, bene sint præparati cum equis, armis, vestimentis, carris, & victualibus, ut quocumque tempore eis à nobis denuntiatum fuerit, sine ulla mora exire & in quacumque partem necessitas postulaverit pergere possint, & tamdiu ibi esse quandiu necessitas postulaverit.

HÆC SVNT CAPITVLA DE INSTRUCTIONE MISSORVM.

Dicendum est illis quia necesse est ut intelligamus omnes communiter quale periculum nobis imminet, in eo maxime quod in nostra negligentia tanta & talia, per quæ Deus offendi potuit, & honor & honestas regni decreverit, adhuc autem etiam aliam intellectam habemus negligentiam ex priori occasione notam, id est, quod ipsa legatio non ita perfecta fuit sicut ipsa necessitas deposebat, quamquam ex parte vos dicatis nos materiam in eo dedisse quod non per omnia ad hanc necessitatem inquirendam plenam vobis dedissemus iussionem. Ideo summopere tractandum est quomodo Domino adjuvante & in præsentis de his quæ per negligentiam & incuriam de pravata sunt corrigantur, & ne ultra talia fiant sollicitè caveatur. Post hæc focij denominandi sunt, & tunc qualis debeat esse legatio injungenda est.

I. Primo injungendum est Missis ut hoc omnimodis caveant, ne populo in eorum professione oneri sint; ne forte quibus subvenire debuerint afflictionem inferant.

II. Ut primo nostram populo voluntatem & studium, & qua intentione à nobis sint directi, per nostrum scriptum nuntient. Instruendi sunt etiam quid inquirent.

III. In primis hoc maxime inquirent, quomodo hi qui populum regere debent, unusquisque in suo ministerio se custoditum habeat, ut qui bene faciendo gratiarum actione digni sunt cognoscamus, qui verò correctionem & increpationem pro eorum negligentia merentur, omnimodis nobis manifesti fiant. Inquisitio autem hoc modo fiat. Eligantur per singulos comitatus qui meliores & veraciores sunt. Et si aliquis inventus fuerit de ipsis qui fidelitatem

delitatem promissam adhuc nobis non habeat, promittat. Et tunc instruendi sunt qualiter ipsam fidem erga nos salvare debeant, id est, ut quicumque ex his talem causam scit in illis rectoribus & diversis ministris qui populum regere & salvare debent, de quibus interrogati fuerint, que ad populi damnum & detrimentum perti-

near, & propter hoc nobis periculum animæ evenire possit & inhonoratio, omnino, si salvam voluerit suam fidem & promissionem habere, manifestum faciat. Et si post talem admonitionem & contestationem aliter quam se veritas habeat dixisse aliquis deprehensus fuerit, sciat se inter infideles esse reputandum.

HÆC SVNT CAPITVLA QVÆ VOLVIMVS VT DILIGENTER INQVIRANT.

Primò de Episcopis, quomodo suum ministerium expleant, & qualis sit illorum conversatio, vel quomodo Ecclesias & clerum sibi commissum ordinatum habeant atque dispositum, vel quibus rebus maximè studeant, in spiritalibus videlicet aut in secularibus negotiis. Deinde quales sint adjutores ministerij eorum, id est, Chorepiscopi, Archipresbyteri, Archidiaconi, & Vicedomini, & Presbyteri per parochias eorum, quale scilicet studium habeant in doctrina, vel qualem famam habeant secundum veritatem in populo. Similiter de omnibus monasteriis inquirent juxta uniuscujusque qualitatem & professionem. Similiter & de ceteris Ecclesiis nostra auctoritate in beneficio datis. Vtrum Episcopi in circumeundo parochias suas ceteras minores Ecclesias gravent, aut populo oneri sint, & si ab ipsis aut à ministris eorum indebita exenia à

Presbyteris exigantur. Simili modo de Comitibus inquirent, quale studium de suo habeant ministerio, ut qui bene exinde facit cognoscamus. Si aliter facit, & hoc nosse omnino volumus. Id est, si populus per suam negligentiam & desidiam justitia & pace careat, aut si ipse sciens aut nesciens aliquid injustè factum habeat. Deinde ergo quales ministros habeat ad populum regendum missos, utrum justè an injustè in ipsis ministerijs agant, aut consentiente vel negligente Comite à veritate & justitia declinent. Quæ personæ vel de quibus causis culpabiles ad præsentiam nostram venire debeant discernendum est. Exceptis Episcopis, Abbatibus, Comitibus, qui ad placita nostra semper venire debent, isti venient, si in talibus culpis & criminibus deprehensi fuerint quales inferius adnotatæ sunt.

EPISTOLA GENERALIS

Quam Ludovicus Pius Imperator ex placito Aquisgranensi misit, de Concilijs Episcoporum in quatuor imperij partibus congregandis.

INCIPIT EPISTOLA CÆSAREA,

QVÆ GENERALITER POPVLO DEI EST LEGENDA.

IN nomine Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Hludovicus & Hlotharius divina ordinante providentia Imperatores Augusti omnibus fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris. Recordari vos credimus qualiter hoc anno consilio Sacerdotum & aliorum fidelium nostrorum generale jejunium per totum regnum nostrum celebrare iussimus, Deumque tota devotione deposcere ut nobis propitiari, & in quibus illum maximè offendimus nobis manifestare, & ad correctionem nostram necessariam tranquillum tempus nobis tribuere dignaretur. Volueramus siquidem tempore congruo placitum nostrum generale habere, & in eo de communi correctione agere, & ita Deo miserante fieret, nisi commotio inimicorum, sicut nostis, præpedisset. Sed quia tunc fieri non potuit juxta voluntatem nostram, visum nobis fuit præsens placitum cum aliquibus ex fidelibus nostris habere,

derimus nobis manifestare, & ad correctionem nostram necessariam tranquillum tempus nobis tribuere dignaretur. Volueramus siquidem tempore congruo placitum nostrum generale habere, & in eo de communi correctione agere, & ita Deo miserante fieret, nisi commotio inimicorum, sicut nostis, præpedisset. Sed quia tunc fieri non potuit juxta voluntatem nostram, visum nobis fuit præsens placitum cum aliquibus ex fidelibus nostris habere,

Tom. I.

T t